

ΤΑ ΔΙΣΘΗΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΜΥΡΜΗΚΩΝ

* Εκπαλαι προσείλκυσαν τοὺς φυσιοδίφας ὁ βίος καὶ τὰ ἔθιμα τῶν μυρμηκῶν, τῶν ἐργατικῶν τούτων δημοκρατικῶν τοῦ ζωικοῦ βασιλείου, οἵτινες, εἰ καὶ ἐλάχιστοι τὸ σῶμα, εἰσὶ τοσαύταις διανοητικαῖς ἰδιότησι παρεσκευασμένοι, ὥστε δικαίως προτῆκει αὐτοῖς μετὰ τὸν ἀνθρωποῦν πρώτη θέσις. Ἐπικρατεῖ ἐν γένει ἡ ἰδέα ὅτι ὁ λίαν ἐνδιαφέρων οὗτος κλάδος τῆς βιολογίας ἀνεδιφήθη ὀλοτελῶς, καὶ ὅτι ἀρκεῖ νὰ ρίψῃ τις βλέμμα εἰς οἰονδήποτε ἐγγχειρίδιον τῆς ζωολογίας, ὅπως μυηθῇ εἰς τὰ ἀπόκρυφα τῶν μικρῶν τούτων νουεχῶν ὄντων. Ἡ ἰδέα αὕτη ὅμως ἐστὶ λίαν σφαλερά. Γινώσκουμεν ναὶ μὲν τὰ κυριώτερα τοῦ κοινωνικοῦ βίου διαφόρων εἰδῶν μυρμηκῶν, ἀλλ' εἰσὶ ἡμῖν ὅλως ἀγνωστοὶ αἱ ψυχικαὶ ἰδιότητες ἐκάστου ἀτόμου. Ἐν τοῖς νεωτάτοις χρόνοις πρώτος ὁ Ἄγγλος φυσιοδίφης Λούδοκ ἀνέθρεψεν ἐν τῇ αἰκίᾳ του φωλεὰς μυρμηκῶν, καὶ διὰ πολυετῶν παρατηρήσεων ἐσπούδασε τὰς ἰδιότητας αὐτῶν. Αὐτῷ ὀρείλομεν ὀλίγας πληροφορίας περὶ τῶν αἰσθητηρίων τῶν μυρμηκῶν, τῶν κυριωτέρων δηλ. ὀργάνων τοῦ ψυχικοῦ αὐτῶν βίου. Ὁ εὐφυῆς φυσιοδίφης παρετήρησεν ὅτι οἱ μύρμηκες ὀδηγοῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τῆς ὀσφρήσεως ἔχουσι μὲν ὀφθαλμοὺς, οἵτινες σύγκεινται ἐξ ἀπειραρίθμων διαμερισμάτων, ἀλλὰ τὸ ὀρατικὸν ἐστὶ ἐλάχιστα ἀνεπτυγμένον, διότι τὰ λίαν εὐφυῆ περάματα τοῦ Λούδοκ ἀπέδειξαν ὅτι οἱ μύρμηκες διακρίνουσι μόνον τὰ ὀλίγα ἑκατοστόμετρα ἀπέχοντα ἀντικείμενα. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὀδηγοῦνται κυρίως ὑπὸ τῆς ὀσφρήσεως, καὶ ἐὰν αἴφνης ἀπολέσωσι τὰ ἴχνη, σταματῶσιν ἐν ἀμηχανίᾳ, ἀν καὶ τὸ ζητούμενον ἀντικείμενον εὐρίσκειται πλησίον αὐτῶν. Οἱ μύρμηκες εἶναι ἀπεναντίας λίαν εὐαίσθητοι πρὸς χρώματα· ἐν ταῖς τεχνηταῖς φωλεαῖς τοῦ Λούδοκ, αἵτινες ἦσαν ἐν μέρει ἠνεωγμέναι, ἀπέφυγον ἐπιμόνως τὰ μέρη τὰ κεκαλυμμένα δι' ἐρυθρῶν ἢ ἰοχρῶν ὑάλων, ἐν ᾧ προσείλκοντο ὑπὸ κιτρίνων καὶ πρασίνων χρωμάτων. Αἱ ἐρευναι τοῦ Ἄγγλου φυσιοδίφου ἔθεσαν τὰς πρώτας βάσεις ψυχολογίας τῶν πλησιεστέρων πνευματικῶν συγγενῶν ἡμῶν· ἀπέδειξαν πρὸ πάντων πόσον αἱ ἡμέτεραι γνώσεις ὡς πρὸς τοῦτο εἰσὶν ἐλλιπεῖς, καὶ οὕτω θὰ παροτρύνωσιν, ὡς ἐλπίζομεν, εἰς νέας ἐρεῦνας ἐν τῷ κλάδῳ τούτῳ. Γ. Η. Π.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Πρὸς τὸν κ. Σ*, ἀδιόρθωτον γεροντοπαλλήκαρον, φίλος τις ἔλεγε προχθές·

— Μὰ γιατί, ἀγαπητέ, δὲν ἀποφασίζεις νὰ ἀφήσῃς πλεόν τὴν συνήθειαν τοῦ νὰ βάφεσαι;

— Νὰ σοῦ 'πῶ, φίλε μου· δὲν εἶμαι ἀκόμη ἀρκετὰ ἐνάρετος, ὥστε νὰ ἀπαιτῶ τὸ σέβας τὸ ἐφειλούμενον εἰς τὰς λευκάς τρίχας.

* *

Ἰατρὸς χωρίου, ἀστείωτατος ἀνθρώπος, δέχε-

ται ἡμέραν τινὰ τὴν ἐπίσκεψιν εὐτραφοῦς χωρικῆς, ἐρχομένης ἵνα τὸν συμβουλευθῇ.

— Τί ἔχεις; ἐρωτᾷ ὁ ἱατρὸς.

— Πόνος 'ς τὸ στομάχι.

— Καλά· νὰ ἰδοῦμε.

— Νὰ, ἐδῶ, γιαιτρέ. Καὶ νὰ σοῦ 'πῶ πῶς μοῦ ἴφνηκε. Τῇ νύκτα τοῦ 'κοιμώμουνα ἕνας ποντικός ἐμπήκε ἀπὸ τὸ στόμα μου. Ἀπὸ τότε τὸν νοιώθω ἐδῶ μέσα ν' ἀναιβοκαταβαίνῃ 'ς τὸ λαίμό μου. Γλύτωσέ με, γιαιτρέ μου, νὰ ζήσῃς!

— Ἐννοια σου, λέγει μειδιῶν ὁ ἱατρὸς, τὸ κακὸ διορθῶνεται εὐκολα. Ἀφοῦ 'ξέρεις καλὰ πῶς εἶνε ποντικός μέσα σου, νὰ πιᾶσῃς νὰ καταπιῆς ἕνα γάτο· ἔτσι 'σέ μισῇ ὥρα γιαιτροῦσαι.

* *

Ὁ Μίμης, ἀνυπόφορο τρελλόπαιδο, ἐκτύπησε τόσον δυνατὰ εἰς τὸ μέτωπον, ἀκριβῶς ὑπεράνω τοῦ ὀφθαλμοῦ, ὥστε ἐσχηματίσθη ὀγκῶδες οἴδημα. Τοῦτο τὸν κάμνει νὰ χύνη πικρὰ δάκρυα.

— Μὴν κλαῖς ἔτσι, Μίμη, τοῦ λέγει ἡ μικρὰ ἀδελφή του, γιαιτὶ θὰ γείνη χειρότερα τὸ 'μάτι σου.

— Ἀφῆσέ με καὶ σὺ, σοῦ λέγω· ἐγὼ δὲν κλαῖω μὲ 'κεῖνο ποῦ 'κτύπησα.

* *

Τὸ μόνον μυστικόν, τὸ ὁποῖον εἰμπορεῖ νὰ φυλάξῃ ἡ γυνή, εἶνε τὸ μυστικόν τῆς ἡλικίας τῆς.

Ὅταν γυνὴ ἐπιχειρῇ νὰ σοὶ εἴῃ τι ἐμπιστευτικῶς, ἔσο βέβαιος ὅτι πρόκειται νὰ διακονώσῃ μυστικόν τι.

ΛΑΗΘΕΙΑΙ

* * Κατ' ἀρχαῖον φιλόσοφον τρεῖς ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ δυνάμεις μεγάλαι, Φρόνησις, Ἰσχύς, Τύχη. Κατ' ἐμὲ κριτὴν, ἡ τύχη δύναται μέγιστα καὶ πλεῖστα. Ἐὰν ὁ ἀνθρώπινος βίος παραβλήθῃ πρὸς πελαγοδρομίαν ἱστιοφόρου πλοίου, ἡ μὲν τύχη εἶναι ὁ ἄνεμος, ὁ ἄνευ τῆς ἡμετέρας συνεργίας ταχέως καὶ πολὺ μακρὰν ὥθων ἡμᾶς εἴτε εἰς τὰ πρόσω, εἴτε εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ δὴ καὶ ἐνίστε πλειότερον ἢ ὅσον βουλόμεθα καὶ πειρώμεθα· ἡ δὲ φρόνησις καὶ ἡ ἰσχύς εἶναι αἱ κῶπαι, δι' ὧν μετὰ κόπου καὶ μόθου προχωροῦμεν ὀλίγα μίλια, αἴφνης δὲ πάλιν ἀπαυθούμεθα ὀπίσω ὑπ' ἀνέμου ἐναντίου. Ἐὰν ὁ ἄνεμος ἦναι οὖριος, οὐδεμίαν ἔχομεν χρεῖαν κωπῶν. Τῆς τύχης τὴν δύναμιν ταύτην κάλλιστα ὑπεμφαίνει ἰσπανικὴ παροιμία λέγουσα· «Δὸς τῷ υἱῷ σου τύχην, καὶ ρίψον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν».

* * Τρεῖς εἰσὶ τὰ ἐλατήρια τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων· α') ὁ ἐγωϊσμός, ὅστις ἐπιθυμεῖ τὸ ἴδιον ἀγαθὸν (δὲν ἔχει ὄρια)· β') ἡ κακία, ἥτις ἐπιθυμεῖ τὴν βλάβην τοῦ ἄλλου (φθάνει μέχρι τῆς ἀκρας σκληρότητος)· γ') ἡ εὐσπλαγγχνία, ἡ θέλουσα τὸ ἀγαθὸν τοῦ ἄλλου (προχωρεῖ μέχρι τῆς γενναιότητος, τοῦ μεγαλείου τῆς ψυχῆς. (Schopenhauer).